

Z I D O V

GLASILO ZA PITANJA ŽIDOVSTVA

UPRAVA I UREDNIŠTVO: ZAGREB
ILICA BROJ 31, III. KAT

IZLAZI SVAKOG PETKA
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

PRETPLATA: GOD. 100 D. POLUGOD. 50 D.
ČETVRTGOD. 25 D. POJEDINI BROJ 2 D.

Ne varajmo se!

Nastojanje oko proširenja Jewish Agency unijelo je mnogo zbrke u cionističke redove. Za sada se ne vidi, da bi nam to naše nastojanje donijelo novih sredstava i sila, i nove pomoći iz redova necionista. Imade necionista — ponajpače u Engleskoj i u Americi, a donekle i u Njemačkoj —, koji podupiru rad oko obnove Erec Israela. Oni su to učinili bez obzira na pitanje Jewish Agency. Imade ih mnogo, koji dadoše svoje prinose i svoju pomoć izravno cionističkoj organizaciji ili našim ustanovama, a postavili su kao jedini uvjet, da ih se ne proglasi cionistima i da se od njih ne traži lično eksponiranje. A imade ih vrlo mnogo, osobito u Americi, koji za svoje sudjelovanje oko obnove Erec Israela u Erec Israelu osnovaše svoje vlastite institucije i hoće da rade u Erec Israelu putem vlastitih ustanova, preko vlastitih pouzdanika, na temelju vlastitih planova, — koji ne će kooperacije sa cion. organizacijom, koji ne traže većeg uticaja, koji ne će da snose suodgovornost za obnovni rad cion. organizacije, koji nemaju nikakvih političkih ambicija, nego čak perhoreciraju politički rad u cionizmu. I jedni i drugi pokazuju interesa i daju potpore za obnovu Erec Israela. Oni, do sasvim rijetkih iznimaka, nijesu pokrenuli pitanje proširenja Jewish Agency.

Koga bi se dakle, proširenjem Jewish Agency, moglo predobiti od necionista za obnovni rad u Palestini? One, koji i dosele pomagahu, ne treba tek predobivati. A one druge, koji i dosele ostadoše hladni i strani, predobivat ćemo samo vrlo polako i teško, pojedinačno i u čednom opsegu. Ovi ne znaju pravo, što je Jewish Agency, nemaju interesa za njegovo proširenje i nemaju još legitimacije, da sudjeluju u njegovome sastavu.

Od sviju argumenata, koji se iznašaju za proširenje Jewish Agency, čini mi se najslabijim onaj, koji izražava nadu, da ćemo tim putem doći do novih izdašnih sredstava. A baš na ovaj argument polaže se tolika važnost. Čini mi se, da ova nada treba da djeluje na nas kao neka injekcija, koja ima da nas sačuva od klonulosti u časovima kada mjerimo sredstva, što nam stoje na raspolaganju za izgradnju židovske narodne domaje, i potrebe, koje se pokazuju u tome cilju. Koja nam koristi, ako širimo u našim redovima ovu nadu i vjeru? Oni, na koje mislimo, to ne čuju i ne vjeruju, mi im ne možemo sugerirati, da učine ono, što mi vjerujemo i što od njih očekujemo. A na nas same, na naše redove, ta vjera može da djeluje kobno, jer može u nas proizvesti dojam, kao da ne moramo sami učiniti najveće napore: pa i tako ne možemo stvar sami provesti, mi smo preslabi, nama treba pomoć »drugih«, koja ipak mora skoro doći i koja će doći —

sa proširenjem Jewish Agency. To je kadro, da uspava našu svijest, našu sposobnost za žrtve i našu aktivnost u radu. Mi čekamo na čudo, što će ga stvoriti proširenje Jewish Agency.

Čini mi se, da je posve krivo govoriti o proširenju Jewish Agency i o »Amerikaniziranju« naših metoda na način, kao da mi i dosele nijesmo pokušavali sve, što smo mogli, da privučemo one »druge«, kao da smo mi odbijali bilo kojega čovjeka i bilo koji prinos, ako je dolazio iz necionističkih redova. Da nije tako! Nijesmo mi takovi fanatici. Ako krug naših sumišljenika i prinosnika nije veći, nije to zato, što ne bismo razumjeli duh vremena, što ne bismo znali praviti koncesija, što se ne bismo htjeli »Amerikanizovati« i što bismo suviše tvrdokorno zatvarali naša vrata nepomičnim principima. U tome pogledu stvar stoji upravo obrnuto. Oni, koji se bave propagandom, akvizicijom ljudi i sredstava, znadu vrlo dobro, da smo mi pravili i pravimo još uvijek i te koliko koncesiju onim »drugima«, e da ih ipak privučemo i predobijemo. Da mi neprestano pravimo kompromise i gradimo mostove! Ali oni »drugi« ne dolaze ili samo suviše polako i u premalenom broju. I tek je pitanje, ne idemo li predaleko u našoj predusretljivosti i kompromisnosti i ne gubimo li u vlastitim redovima previše čistoće, odlučnosti, snage i sposobnosti za žrtve, ne gubimo li u vlastitim redovima mnogo više, nego li dobivamo ovom taktikom izvana? Nije dosta, da mi hoćemo približenje. I oni drugi bi morali htjeti. A za sada oni još ne će. To se ne da forsirati. Ma kakove nove formule i velike krilatice, koje u ostalom imaju svoje značenje i svoju važnost samo za nas — a ne i za njih, za one »druge« —, ne mogu na tome mnogo mijenjati. Novi se ljudi predobivaju i prilaze k nama samo ustrajnim, pojedinačnim, sitnim propagandističkim radom od čovjeka do čovjeka.

Sasvim je pako krivo govoriti o proširenju Jewish Agency i to »amerikanizovanju« naših radnih metoda tako, kao da prvo slijedi iz drugoga. Jedno s drugim gotovo i nema posla. Među njima je tek toliko veze, da upravo u Americi imade najviše Jevreja, necionista, koji pokazuju volje oko izgradnje Palestine i koji imaju interesa za saradnju u Jewish Agency tako, da bi proširenje Jewish Agency možda upravo samo u Americi donijelo zbilja novih ljudi i novih sredstava.

Inače se pod »Amerikanizovanjem« naših metoda ne misli na metode sabiranja sredstava, nego na metode upravljanja s novcem i njegovog izdavanja u Erec Israelu. Pa i tu nije ta riječ na mjestu i čini samo zbrku. Nije to novi dojam i nije nova stvar. Amerikanski je to tek toliko, da se u Americi našla veća grupa uglednih i bogatih ljudi, koji otučeše, da na svoju ruku, mimo cionističke organi-

zacije, rade oko izgradnje Erec Israela po vlastitim idejama, metodama i planovima. Bilo je u cionističkim redovima uvijek ljudi, koji su zagovarali jednake radne metode, kao kasnije »Amerikanci«. A cionistička organizacija nije nikada ni bila protiv tih metoda. Postojala je tek razlika mišljenja, što bi trebalo uraditi prije, a što poslije, što u većoj, što u manjoj mjeri, što je važnije i hitnije, a što trpi odgodu. Cionistička je organizacija, kao sinteza sviju naslojanja upravljenih na izgradnju Erec Israela, priznavala važnost i ispravnost sviju metoda, nastojanja i problema. Tek radi skučenosti svojih sredstava nije bila u stanju, da u svim pravcima poradi podjednako, pa se često činilo, kao da se zvanično zanemaruje sad ovaj, sad ovaj problem. Ona je u istnu programski i u svome hjićenju bila svestrana i univerzalna. Ali pojedine grupe htjele su, da cionizam načelno zanaci svako djelovanje u izvjesnim pravcima, pa da se posvema koncentriše samo na izvjesne radove. To shvaćanje za sada nije prodrlo i nije moglo prodrli u cionističkim redovima. Zato su se neki »Amerikanci« separirali, da uzmognu raditi na izgradnji Erec Israela sasvim po svojim receptima. Oni rade, a rade mnogo i dobro. Ali što rade, nije ipak cionizam u njegovom totalitetu, nego je izgradjivanje u sasvim određenim i omeđenim područjima. Zanimivo je, da ipak ti isti »Amerikanci« sada pokazuju mnogo razumijevanja i za one probleme, koje htjedoše izlučiti iz cionizma i oni sad živo rade i za te — prije perhorecirane tobože ekskluzivno - cionističke — probleme (kulturne: školstvo, zdravstvo, podupiranje umjetnosti, hebraizacija itd.). Ideološki je zapravo prestao razlog za svojevremeni eksodus »Amerikanaca« (Brandajsovaca), te bi se oni bez daljnega mogli vratiti u organizaciju, iz koje ne bi bili trebali niti istupiti.

Držimo, da nije dobro, ako naše nezadovoljstvo sa današnjim stanjem, sa prepola-ganim tempom i premalenim opsegom obnove rada u Erec Israelu kušamo protumačiti sa faktorima i pojavama, koji su izvan nas i ako naše nade baziramo na promjeni tih vanjskih uvjeta. U tom pogledu nije Jewish Agency ni izdaleka najvažnija stvar. Mi ne smijemo graditi na tome, da će se vanjski uvjeti za naš rad oko izgradnje Erec Israela u dogledno vrijeme popraviti, jer nije nipošto sasvim isključeno, da će se ti uvjeti u gdjekojemu pogledu čak i pogoršati. Ali što se ne smije pogoršati, a i ne će, ako se sami ne obmanjujemo, to je naša vlastita snaga i sposobnost za izgradnju Erec Israela, ako barem svaki cionista učini svoju dužnost. Dosele ih je vrlo malo učinilo svoju dužnost ma i u približno dostatnoj mjeri. Dokle god je toliko cionista, koji ne doprinesoše — u radu i novcu — niti maaser od maasera za izgradnju Erec Israela, dotle ne možemo

pravo naprijed. Ali ako cijonisti učine svoju dužnost i dadu pravi i poštenu maaser, onda si ne ćemo trebati razbijati glave oko problema proširenja Jewish Agency i »amerikanizovanju« naših metoda, onda ćemo spoznati, da smo dosta jaki, da provedemo veliko djelo. To iziskuje žrtava. Bez žrtava ne ide. Mi to nijesmo nikada tajili. Mi smo uvijek naglašavali: Erec Israel traži od nas žrtve!

Weizmann u Bet Alfi

U newyorškom »New Palestine« izvješću je Gershon Agronsky o posjetu dra. Weizmanna u Emek Jesreelu. U izvještaju se veli:

Osam je dana prošlo, dok je dr. Weizmann, nakon dvogodišnjeg odsutstva, mogao da vidi uspjeh u Emeku. I kako je Weizmann želio da vidi taj uspjeh, isto tako su željno iščekivali radnici vođu. Oni su pratili vijesti o njegovu uspjehu za Keren Hajesod, a naročito u Ujedinjenim Državama. Bio je to većinom njegov rad, koji je među ostalim omogućio radnicima, da opet nasele ovu dolinu, na kojoj su prema riječima Georga Adama Smitha »niski uzdignuti k pobjedi u času njihove slabosti«. I kad je na treći dan njihove židovske godine dr. Weizmann došao u središte židovske poljoprivredne djelatnosti, pohrlili su mu ususret radnici, ne samo da ga pozdrave, već da dočekuju jednoga od svojih.

Obični pomp oficijelnoga dočeka, koji se priređuje vanrednim posjelicima, nije vrijedio za pozdrav Weizmannu u Emeku. On je primljen kao stariji brat, koji je dugo bio odsutan, koji je davao goriva da se plamen i dalje uzdržava. Pozdravljen je kao drug, koji se pobjedonosno vratio s opasne jedne misije. Radnici nisu zatomili svoje veselje, da vide svoga druga u svojoj sredini, ali su pustili na stranu svaki vanjski efekat, za njih je govorio sam Emek...

I on je čuo taj glas, toga dana i te večeri u Bet Alfi, u Tel Josefu, a zatim opet u Kfar Jeheskel i na večer u En Harodu.

Kod jedne ovakve zgrade, u jestvionici Kvuce Hefciba u Bet Alfi, pitao je dr. Ruppin: »Što Vam omogućuje stalno naseljenje, koji iznos trebate da postanete samostalna grupa, nezavisna od Keren Hajesoda?« Ne, kao

da dr. Ruppin i Ettlinger ne bi na ovo pitanje mogli sami odgovoriti, i na paru izračunati, što trebaju, ili da kolonel Kish, političar palestinske Egzekutive, ne bi odmah mogao u okruglim brojkama kazati potrebnu svotu. Pitanje je tako stavljeno, da vođe ove grupe mogu zauzeti svoje stajalište. To su mladići iz Čehoslovačke, koji su izobraženi za poljoprivredu. Oni su investirali svoga vlastitoga kapitala u tu naseobinu. Naravno i oni od Keren Hajesoda dobivaju takciv. Tražili su jednu svotu od nekoliko stotina funti za izvještaj broja tegleće marve, za strojeve i neke nužne građevine. Time bi dobili mogućnost da postanu samostalni. Oni se ne vesele takcivu, ali pošto ga još trebaju, to mole da im se cijeli iznos stavi na jednom na raspolaganje, a ne da im se u obrocima daje. Nije ekonomski, da se na obol velikih svota isplaćuju male, jer to koči napredak. Taj mladi čovjek jasno je razlagao svoje nazore, da konsolidiranje postojećih naseobina ne znači samo samostalnost tih kolonija, već će ona cijonističkoj organizaciji omogućiti da upotrijebi novce Keren Hajesoda za osnatak novih naseobina.

»Ako nužno trebamo kravu i dobijemo samo polovicu potrebne svote, ne možemo kupiti pola krave ili da platimo za kravu, što je trebamo, samo polovicu cijene«, izjavio je jedan stari šomer iz Galileje, vanredan jahač, dobar strijelac, iskusan seljak, jedan od vođa, priznat od Kfar Gileadi do kamenoloma u Ratisbonne-u kraj Jerusolima, Šmulik, ozbiljno i tvrdokorno opetovao je dru Weizmannu: »Ne, mi ne možemo da kupimo pola krave, već moramo i protiv svoje volje kupovati mlijeka. Ali mi bi rađe jeli produkte od krave«.

To je bio drastični Šmulikov način, kojim je izrazio najzdraviji od svih gospodarskih principa; njegov način, da prikaže temeljnu pogrešku židovske kolonizacije, a to, da se novac ne stavlja pravodobno na raspolaganje. S istim pravom mogao je Šmulik reći: »Ako trebamo traktor a naš takciv dostaje samo za jedan dio, ne možemo kupiti jedan dio traktora. Posljedica toga jest, da novac potrošimo. Kad bi mogli dobiti traktor, mogli bi obrađivati veću površinu i požnjati veću količinu žita, a time pokrili našu potrebu

na hlebu. Ali kad ne možemo kupiti traktor, pojedemo novac«.

Dr. Weizmann ostavio je Tel Josef s punim razumijevanjem za novo »svjetsko nazaranje«: cijelu kravu, cijeli traktor... Kako jednostavno...

Harzfeld, jedan od radničkih vođa, pozdravio je Weizmanna. Njegov govor nije bio kićen, niti doljeran, govorio što mu je na srcu. Taj pothvat stajao bi 30—40 hiljada funti, a on je insistirao na tome, da se u tu svrhu mora namaknuti novac. Oko Nurisa ima velikih, neobrađenih površina. Njih treba kupiti i naseliti na njima židovske seljake. Mjesta ima još za mnoge ljude. Naglašuje, da poljoprivredni radnici i cijonistička organizacija imaju međusobnih obveza: prvi da kultiviraju tlo, da postanu seljaci i da povećaju kapacitet Emeka: potomja, da velikodušno podupiru ova nastojanja židovskih radnika. Dr. Weizmann da znade, odgovorio je, kao što i oni, da je sve to samo novčano pitanje. Drži, da bi se lakše moglo dobiti novaca, kad bi se na temelju onoga, što je stvoreno, izradio plan za budućnost. Njegov je apelit tako velik kao i u radnika. Žali, da nema koga, kome bi došao i razložio, da bi bolje bilo, imati novac za cijelu kravu umjesto za pol, i da se ima novac za irigacijone svrhe, pa da ove površine intenzivnijom obradbom mogu prehraniti veći broj ljudi. Vjeruje, da će židovski narod doskora shvatiti, da je pol milijuna funti, koji se daju u pravo vrijeme, toliko vrijedni, kao milijun kasnije i da će zemlja, koja se sad može kupiti, kasnije postati skuplja.

I radnici vjeruju, da će židovski narod to shvatiti. Jer dr. Weizmann im nije govorio kao strani vođa, već kao jedan od njihovih. I kad je Weizmann možda te noći snivao u Emeku o zemlji i vodi, o plugovima i krava- ma, te motorima, o zdravlju i mladim ljudima, koji imaju da ostvare san od Emeka.

Legalizacija kvucot

Piše Dr. Hugo Bergmann.

Dojačanje naše imigracije u posljednjim godinama i brzi tempo našeg cijonističkog rada uvjetuju potrebu, da se našem kolonizatorskom djelovanju dade objektivni okvir i da se ustanove prava, kompetencije i po-

Skice iz Nove Palestine

Piše dr. Josef Silverman, New York.

Rabi Silverman, jedan od najpoznatijih reformnih rabina i propovjednika u Americi, koji je posljednjih godina postao oduševljeni pristasa našega obnovnoga rada: Keren Hajesoda, nakon svoga boravka u Palestini napisao je svoje dojmove iz »Svete Zemlje«. Donosimo ovime jedan dio tih skica.

I. Novi izlazak iz Egipta.

Stari je Izrael nekad putovao iz Egipta u Obećanu Zemlju.

Ja nisam putovao poput mojih predja četrdeset godina kroz goruću pustinju, već sam se vozio u jednoj noći uz obalu Sredozemnoga mora u luksuznim spavačim kolima brzinom vjetra iz Alexandrije u Jerusolim.

Velik dio noći probdio sam, svladan osjećajem svega onoga, što sam vidio. Bog Israela baca me je vijekovima amo tamo, a sad me opet baca u staru domovinu. Osjećao sam teret od 3000 godina istorije na mojoj duši.

Hoću li naći domovinu, o kojoj se toliko pisalo i govorilo, sad ispunjenu počecima, koji toliko obećavaju ili kao fatu

morganu, koju grozničava vizija dočarava žednom putniku u pustinji?

U ranu zoru stigao je moj voz u Lud. Kroz prozor vidio sam grupu snažnih ljudi, gdje se spuštaju niz prugu, pripravnici za svoj dnevni rad. Bilo je nešto u njihovu hodu i ponašanju, što ih je razlikovalo od običnih nadničara. »Halucim, sunulo mi je glavom i kad sam tu riječ izustio, reče moj susjed, čovjek s crnom bradom, koji je izgledao kao trgovac: »Ispravno. Zar ne, nije ih teško prepoznati?« Promatrao sam ove snažne ljude, koji su se udaljili i odgovorio sam: »Ne, nije teško prepoznati gospodara zemljišta.« Kasnije, po danu, kad je voz krenuo iz Luda prema Jerusolimu, vidio sam još mnogo takovih grupa. A kad sam izašao na stanici u Jerusolimu, ispunile su moje oči i dušu dvije stvari: Oznaka stanice na hebrejskom, arapskom i engleskom jeziku, i pioniri domovine — jako tijelo snažnih pionira, duh hebrejskoga jezika, koji se budi.

»Svi su izvještaji o Palestini istiniti«, poviknuh, »hebrejski jezik, halucim! Sve to znači spasenje.

II Kod kuće.

Pošao sam u Jafu, gdje se iskrcavaju halucim. Iskrcavanje u Jafi malo uzrujava. Mnogo puta uhvati čovjeka strah i bojazan. Kad vidi, kako čamci, koje krmilaju arapski vozari s dugim štapovima, bivaju bačeni amo tamo između klisura, kojih ima vrlo mnogo u luci. Pričali su mi, da se nadaju, te će se luka izgraditi. Ali ima i drugih, koji misle, da će Hajfa biti glavna luka zemlje.

Upoznao sam se s jednim halucom iz Rumunjske. Govorio je gotovo perfektno engleski. Pričao mi je, da radje u Palestini kamenje tuca, no da u Bukareštu živi u luksusu i bogatstvu. Znao sam, na što je aludirao. Čitao je o nemilosrdnim progonima, kojima su izvršeni židovski djaci u Rumunjskoj i u drugim zemljama. Numerus clausus onemogućuje život velikom broju najboljih mladih ljudi. Hoće li ova zemlja — tako sam se pitao — njihovu životu dati nove vidike?

Narednoga dana pošao sam u jedan ured, kako se to ondje veli, da vidim, što je s njime; odavde poslali su me na neko

sjedi. Prijašnje tursko zakonodavstvo, koje nije poznavalo pojam juridičke osobe prisililo nas je, da smo operirali nekim fiktivnim pravnim sredstvima, pa je sada teško zamijeniti ih s jasnim ugovorima. Najviše su trpile razne radničke institucije, koje su bile time zapriječene, da nastupaju kao za kređite sposobne osobe i da preuzmu i ispunjavaju obveze. Već dvije godine radi se na poboljšavanju ovog stanja. Do sada je samo kooperativa za gradnje »Solel Bone« legalizirana. Legalizacija organizacije poljoprivrednih radnika, koja ima da se protokolira pod imenom »Nir«, doskora će uslijediti. Time će biti dana mogućnost, da se cionistička gospodarstva i juridički slave pod nadređene organe.

Posebni problem bila je legalizacija kvucot. Trebalo je naći forme, da se u postojećem palestinskom zakonodavstvu dade izražaja i temeljnoj ideji kvuce: zajedničkom gospodarenju, komunističkoj produkciji i konzumu. Ovo zakonodavstvo poznaje jedino kooperativu, a ne konzum. Plan legalizacije, kojeg je sastavio Berl Katzenelson i objelodanio u organu radničke organizacije »Pinkasu«, sadržaje nekoliko odredbi, koje su zanimive i za širu javnost.

Statut određuje, da je organizacija svih kvucot, podinstitucija organizacije »Nir« i ima slijedeće zadaće:

- da zajedničkim radom vodi poljoprivredna gospodarstva;
- da se bavi poljoprivrednom industrijom;
- da udovolji životnim potrebama drugova na komunistički način;
- da omogući drugovima, da se usavrše u svojim strukama;
- da njeguje bolesnike i hrani stare i iznemogle drugove;
- da odgaja djecu drugova.

Ovaj program ustanovljuje dakle u svojim odredbama a i b zajedničku produkciju, a u ostalim zajednički konzum. Isto tako ustanovljuje se kao dužnost, briga za obnemogle drugove i djecu. Statut nadalje predviđa, da pojedini drugovi mogu da imaju porodične pripadnike, koji su ovisni od njega i da se ovi onda imaju uzdržavati kao i svi ostali drugovi, da imaju sva prava osim

glasovanja. Ova odredba se odnosi u glavnome na roditelje pojedinaca, koji su u posljednjim godinama u mnogo slučajeva primljeni u kvucot.

Paragraf, koji se bavi podjelom čistih prihoda određuje, da se ovi imaju ovako podijeliti: 25% za rezervni fond društva, 10% za »Nir«, 10% za jedan rezervni fond gubitaka sviju kvucot. Time se legalizira zajedničko jamčenje kvucot i riziko se jednako dijeli na sve. O ostatku prihoda određuje skupština kvuce, pa je statutarano ustanovljeno, da svi iznosi mogu da služe za daljnje investicije, za same članove ili za kulturni rad. Time se u nekoj mjeri daje mogućnost slobodnog raspolaganja čistim приходima pojedinih individua.

Statut ustanovljuje primitak i istup pojedinih članova. Poznato je, da su gospodarstva mnogo trpila od toga, što su drugovi ostavili kvucu u sredini godine i radne sezone. Sada će svaki član morati prijaviti svoj istup 6 mjeseci prije, a kvuca ima pravo da i onda u slučaju potrebe zadrži istupajućeg do konca godine, te da i nakon istupa on jamči za svoj dio druga kvuce. Ne ispuni li neko ove uvjete, tad gubi pravo, da ga se primi u ma koje gospodarstvo radničke organizacije. Naročito važan i novi je paragraf, koji ustanovljuje, da djeca umrlog druga i o njemu ovisni porodični pripadnici imaju pravo na opskrbu sa strane kvuce sve dok budu sposobni za zasluživanje. Savez kvucot prema tome preuzima funkciju, koju kod individualnog gospodarstva ima osiguranje života.

Nadređenim organizacijama dana su osim dijela čistog prihoda i druga prava. Naročito društvo »Nir« ima pravo, da zajedno sa kvucot ustanovljuje prodajne cijene produkata — koji se imaju prodati Mašbiru — i ima utjecaj na podjelu prihoda i procijenu posjeda.

U slučaju da se uzimlju sezonski radnici, isti ne smiju raditi uz lošije uvjete već članovi kvuce.

Oženjena družica vrši sva prava direktno. To su glavne crte statuta, koji sadržaje 32 paragrafa i koji će se predložiti vladi na legalizaciju. Poslije će se dopuniti odredbama u cilju unutrašnjeg uređenja, koje se nisu mogle staviti u okvir kooperativnog zakona.

mjesto izvan Jafe, logoru šatora, gdje sam opet našao svoga mladoga prijatelja. Ležao je ispružen u hladu svoga šatora i reče mi, da se osjeća kao Milton, kad je pisao svoj »Ponovno nadjeni raj«. »Dakle ste Vi opet našli svoj raj?« upitam ga ja. On se nasmiješi i reče mi, da su mu obećali rada kod jedne radničke grupe, koja će za nekoliko dana poći u Galileju, da ondje provadjaju radove za isušenje močvare. »To će biti moj raj«, poviče iznenada.

Htio sam znati, tko mu je obećao posao i čiji su ovi šatori. On mi je kazao, da je to logor za prijem useljenika, što ga uzdržava Keren Hajesod, u kojemu halucim ostaju, dok im se nadje rad. »Dobro«, rekao sam svome prijatelju, »Vi ste dakle gost Keren Hajesoda«. »Ja nisam gost«, odgovorio mi je, »u Palestini sam svagdje kod kuće.«

III. Useljenici i rad.

Mili, stari Jerusalime, grad mira i svetosti! Kako su uske i tamne tvoje ulice, kako je uspavljen tvoj duh! Ali i ovdje se opaža kvasac, koji stvara brojna iznenađenja.

Upravo nad starim gradom, obavitim mističnim snom, leži radni, moderni, novi Jerusolim, predgradja, koja se sad tek izgradjuju, ali koja već sad otvaraju vidik na veći i bogatiji život. Tu je naročito »Talpiot« (brdo ljepote), Bone Bajit (graditelj kuća) i Nahlat Jehuda (baština Jehude). Uz geografiju mora čovjek da nauči i nešto hebrejski.

Bez sumnje »rad« je ovdje odlučna nota. Znamenita, ali zanemarena riječ o »dostojanstvu rada« nije ovdje u zemlji nikakova fraza. Ono se očituje na licima i u kretanjama radnika, koji grade ili popravljaju ceste, kuće ili obavljaju druge radove, kao da obavljaju neki sveti ritus. Kako je sve to divno!

Hiljade od radnika udružili su se u združnu organizaciju pod imenom »Solel Bone«. Krasne automobilske ceste, kojima sam se vozio, kad sam posjećivao kolonije, su po njima gradjene. Oni su sagradili cijela predgradja i stotine kuća. Oni monopoliziraju gradjevnu djelatnost u zemlji. Imaju svoju vlastitu stolarsku radionicu i proizvadjaju mnogo gradjevno-

Iz židovskog i cionističkog svijeta

Posjet dra. Weizmanna u Čehoslovačkoj. Kako javlja centralna komisija Keren Hajesoda u Čehoslovačkoj, obećao je dr. Weizmann, da posjeti Čehoslovačku. Doći će u Prag i sudjelovati konferenciji platioca Keren Hajesoda u Brnu.

Palestina pred Savezom Naroda. Kako smo već javili, 9. decembra sastaje se u Rimu Vijeće Saveza Naroda. Očekuje se, da će i izvješće mandatarne komisije doći na dnevni red. Engleska će biti zastupana po ministru Chamberlainu i lordu Cecilu. Kako se čuje, Vatikan traži od talijanske vlade, da kod ove sjednice zastupa prava kršćanstva na Palestinu. I dr. Weizmann otputovat će u Rim.

Židovi u Litavskoj. Odbor židovskih delegacija u Parizu s najvećim interesom prati držanje litavske vlade, koja je kratkim putem i brzo ukinula židovske autonomne institucije, odredila da se odstrane sve javne ploče i napise jidiš i konačno uredila pooštrenje nedjeljnog počinka.

Prema svečanim obećanjima, koje je litavska republika dala mirovnoj konferenciji i Savezu Naroda, ne smije se ograničiti pravo židovskog manjšteta u pogledu držanja subote i drugih vjerskih propisa. Osim toga obećala je litavska vlada Savezu Naroda, da će Židovi moći slobodno upotrebljavati svoj jezik. Ovo obećanje nije održano. U najskorijoj budućnosti poduzet će se koraci, da se ovi prekršaji litavske vlade iznesu pred forum Saveza Naroda.

100 halucim iz Njemačke. Njemački zemaljski savez »Hehaluc« javlja, da će slijedećih dana iz Njemačke otići 100 halucim u Palestinu. Od tamo su zahtijevani za radove oko duhana, 65 od njih poljoprivredno su izobraženi radnici, a ostali priviknuti na teški rad. Svi su se obvezali, da će se hitasdrutu ha ovdim staviti na raspolaganje. Putovat će u jakim grupama i u Palestini će odmah preuzeti posao.

3 milijuna dolara za Palestinu. Na sjednici americko-židovskog komitea dne 17. novembra u New Yorku, izvijestio je predsjedatelj g. Louis Marshall, da je na sjednici americkih necionista od 17. februara, namaknuta svota od 3 milijuna dolara za Palestine Investment Company. Joint je sudjelovao sa svotom od 450.000 dolara.

Opet nova apšenja cionista u Sovjetskoj Rusiji. Iz Rige se javlja, da se u Rusiji opet počelo zatvarati cioniste. Cionistička socijalistička stranka »Hitahdut« izdal je opet jedan proglas protiv ovog sistema komunističke Jewsekcije.

Rabi Kuk u Londonu. Čiefrabi dr. I. Hertz priredio je u čast jerusolimskom nadrabinu Kuku, koji se sada vratio iz Amerike i na proputovanju je u Engleskoj, svečani doček.

ga materijala. Prije kratkoga vremena počeli su raditi i u kamenolomima. Rađe za vladu, gradske oblasti, privatna društva i za pojedince. Glavni je problem bio namicanje kredita za strojeve, orudje i sirovi materijal. U tom nastojanju podupiran je Solel Bone od Keren Hajesoda i banke.

Sreo sam i neke nezaposlene radnike, koje su se spremili da podju tražiti rada u plantažama duhana. I oni, sami nezaposleni, veselili su se, jer imigracija raste. I onda sam se sjetio američke radničke organizacije i njezina neprijateljskog stava prema uvećanoj imigraciji u Americi.

»Doći će novi ljudi i oduzet će Vam rad, rekao sam jednome. »Što ćete onda raditi?« »Gladovat ćemo malo«, odvrati mi sa smiješkom. »Vidite«, nastavi opazeći moje začudjenje, »nismo mi došli ovamo samo za to, da dobijemo rad.«

Velika je zadaća, da se izgradi Palestina, i čim će više ovakovih useljenika doći, tim će se brže izvršiti.

Rabi Hertz pozdravio je toplo i srdačno rabi Kuka i dao onda riječ Nahumu Sokolovu, koji je na hebrejskom jeziku dao izražaja velikim zaslugama rabi Kuka. Hvaćio je rad ješivot i traži da se iste potpomažu, da Palestina postane središte Tore.

Rabi Kuk je odgovorio, da on ovo čašćenje ne smatra čašćenjem njegove osobe već čašćenjem Palestine. Govorio je onda o položaju Židova u Americi i Engleskoj i naglasio i njihovu dužnost, da sudjeluju kod izgradnje Palestine.

Kako javlja I. T. A. namjerava Colonial Office, da isposluje Rabi Kuku audienciju kod kraja.

Godišnja konferencija austrijskih cionista. 29. nov. započela je godišnja konferencija austr. cion. organizacije. Dr. K. M. Gelber održao je izvještaj o radu. Keren Hajesodu u Londonu doznačena je svota od L 4292 što je obzirom na tešku financijsku krizu veoma dobar uspjeh. Keren Kajemetu doznačena je svota od L 2373.—. Ideja samokontingentiranja prodire s uspjehom u masu. Najvažniji je izvještaj o radu Palestinskog Ureda u Beču. Od 1. jan. 1920. do 31. okt. 1924. zatražilo je više od 15.000 emigranata pomoć ureda. U ovogodišnjoj perijodi prošlo i pošlo je iz Beča 1685 osoba. No to je samo jedan dio, dok drugi ne može da se iseli, jer nema certifikata. Kriza je nastala, kad je prošloga ljeta nagnula masa emigranata iz Poljske u Beč, a nije bilo mogućnosti, da ih se pošalje u Palestinu. Ured je izdao za putne predujme 394 funti, za njegu bolesnih emigranata 21,870.000 ök. i za uzdržavanje doma 45,845.000 ök.

U proljeću 1924. priredio je ured jedno turističko putovanje u Palestinu, koje je potpuno uspješno. Nadalje je u Beču uređeno zastupstvo PLDC sa zadaćom, da se bavi prodajom palestinskih zemljišta. Do sada je prodalo zastupstvo zemljišta za 9000 L.

Kulturnim radom bavio se ove godine u glavnome »Jüdischer Schulverein«, organizacija koja si je postavila zadaću, da proširi židovsko školstvo. Predsjednik društva je nadrabini dr. Chajes. Društvu su podređene slijedeće škole: Hebrejski Pedagogij, Židovska realna gimnazija, židovska pučka škola i hebrejski kurzevi.

Nakon ovog referata dopunio ga je u stvari Keren Hajesoda dr. Martin Rosenblüth. Cijelim radom je upravljao dr. Chajes. Uredom je upravljao od marta sam dr. Rosenblüth. Propagandu potpomogli su prof. Einstein, ravni od »Deutsche Bank« O. Wassermann, Felix Salten i dr. N. Goldmann i Kurt Blumenfeld.

Drugi dan održao je dr. N. Blauer referat o palestinskim pitanjima na što je slijedila živahna generalna debata. Predsjednikom organizacije izabran je dr. Jakob Ehrlich.

Nova kvota useljeničkih certifikata. Kako javlja imigracioni ured cionističke egzekutive u Jerusolimu, palestinska vlada dala je cionističkoj organizaciji 2780 novih useljeničkih certifikata i to za

imigrante bez propisanog zanimanja	2156
za tesare	50
za tipografe	25
za žene	449
za razne	100
	2780

Početak nove šekelske kampanje. Organizacioni departement egzekutive započeo je razaslanjem šekelskih blokova za novu šekelsku godinu 5685. Prva pošiljka od 3200 šekela odaslana je u Južnu Afriku, gdje na Hanuka započinje akcija.

Novo šekelske potvrde iste su kao prošlogodišnje, ali su štampane na modrom papiru, a tekst je na drugoj strani promijenjen prema promjeni Statuta. Aktivno izborno pravo ima samo onaj, koji je udovoljio svojim obvezama prema K. H.

Širenje memoranduma cionističke organizacije na mandatarnu komisiju u Americi. U vezi sa referatom g. E. Neumanna o memorandumu Jewish Agency mandatarnoj komisiji Saveza Naroda, koji je držao na sjednici egzekutivnog odbora američanske cionističke organizacije izražena je želja, da se spomenuti memorandum štampa u nekoliko hiljada primjeraka i raširi među uvažanim ličnostima, Židovima i nežidovima.

Nadabini Engleske, Francuske i Beča prisustvovati će otvorenju židovskog instituta u Jerusolimu. Dr. I. Hertz, nadabini Engleske Israel Levi, nadabini Francuske i prof. Chajes uputić

će se na proljeće zajedno u Palestinu, da prisustvuju ovoj svečanosti.

Odbor instituta sastoji se od 20 članova, 5 su iz Engleske, 5 iz Amerike, 5 iz Francuske i 5 iz Njemačke i Austrije.

Keren Hajesod kampanja u Engleskoj. Rad za Keren Hajesod, u Engleskoj, kojig vodi dr. Al. Goldstein dobro napreduje. Posao je podijeljen na organizaciju, propagandu i sabiranje. Mnogi distrikti u Londonu i u provinciji uopće još nisu obradjeni tako da se moralo osnivati nove odbore. U Londonu je to provedeno, te je rad već započeo. Dobar uspjeh postignut je u Manchesteru i Cardiffu. U Glasgowu, Lievrpoolu, Leedsu, Sheffieldu, Newcastleu i dr. govorit će Nahum Sokolov, dr. Goldstein i drugi. Drugi mjesec doći će i dr. Mossinson iz Palestine, koji će govoriti u Belfastu, Dublinu i dr. 6. decembra bit će u Londonu Ost velika javna skupština.

Doskora bit će prikazn i novi KH film.

Šmarja Levin u Americi. Kako smo već javili, uputio se g. Šmarja Levin u Ameriku, da provede KH-kampanju. 30. oktobra zadržavao se u New Yorku, gdje mu je priredjen banket.

U Torontu i Hamiltonu otvorio je kampanju pa je već do sada postignut lijep uspjeh u ugledna svota.

Opet oporuka u korist Keren Hajesoda. Smrću g. Leib Freedmanna u Cairu, Keren Hajesod dobiva jedan dio njegove ostavštine u iznosu od 5000 L. Oporuka ovog starog cioniste glasi:

»Ostavljam aškenaskoj općini u Cairu svoju staru kuću, kao i novu u ulici Darb el Barabrah za upotrebu kao asil za siromašne. Za uređenje asila ostavljam L 1000.—.

Moju kuću br. 13 u istoj ulici takodjer ostavljam općini. Stanarina ove kuće ima se upotrijebiti za uzdržavanje asila.

Keren Hajesodu ostavljam moje vrijednosne papire u banci Credit Lyonnais.

Osim toga ostavljam Keren Hajesodu komad zemljišta u Palestini u opsegu od 250 m², koje imam u Choubra. Takodjer sve vrijednosne papire u banci »Credit Foncier Egyptien« i moje zemljište u Aleksandriji u opsegu od 3000 pika ostavljam Keren Hajesodu».

Novi polje-cionistički mjesečnik. Početkom ovog mjeseca započinje u Berlinu izlaziti novi mjesečnik »Der neue Weg«. Prvi broj sadržaje priloge Eduarda Bernsteina, Alfreda Bergera, S. Kaplanskoga, B. Lockera, N. Neustadta i Sch. Rudela.

Iz Palestine

Colonel Kish ide u Ameriku. Colonel T. H. Kish, upravitelj političkog departementa cionističke palestinske egzekutive dobio je poziv da posjeti Sjedinjene Države u interesu Keren Hajesoda. Colonel Kish oputovat će početkom decembra i ostati do marta.

Glavna skupština Palestine Land Development Company. 12. nov. održana je glavna skupština ovog društva. Kao zastupnici cionističke egzekutive i Keren Hajesoda prisustvovali su dr. S. v. Vriesland i S. Kaplansky. Gr. A. Granovsky zastupao je Keren Kajemet, koji ima većinu dionica PLDC. Dr. A. Rupp, guverner društva izabran je predsjedateljem skupštine.

Poslovni ravnatelj dr. Thon održao je izvještaj o radu i bilansi društva u prošloj godini.

Primljeni zaključci sadržavaju predlog Becalela Jaffea, da cionistička organizacija ima posvetiti pažnje spekulaciji zemljištem u Palestini, što bi moglo biti opasno. Egzekutiva se umoljava, da u tom pogledu poduzme korake.

Na predlog dra. Thona odgadjaju se pitanje dividendu za godinu 1923. na slijedeću glavnu skupštinu. Na predlog Kaplanskya opunomoćena je uprava društva, da poslije savjetovanja i privole posjednika dionica, Keren Kajemeta i Keren Hajesoda povisi dionički kapital na 100.000 L.

U ravnateljstvo društva izabrani su: I. L. Goldberg, Tel Aviv; prof. O. Warburg Berlin, Tel Aviv, dr. J. Thon, Jerusalem, Becalel Jaffe, Tel Aviv, Charles Passman, Jerusalem i dr. A. Rupp, Jerusalem.

Nasljednik Sir Herbert Samuela. Prema vijestima »Morning Post« nasljedit će Herberta Samuela u službi generala Sir George Fletcher Mac Munn. General Mac Munn od godine je 1920. generalin kvartirmajstor u Indiji i sudjelovao je u ratu kod Dardanela i u Mezopotamiji. 1919.-20. bio je vrhovni zapovjednik u Mezopotamiji.

Palestina i ang'o-egipatski konflikt. Kako se čuje, eng'eski kolonijalni ured poduzeo je mjere, da konflikt sa Egiptom ne predje na mandatarna područja u Palestini i Transjordaniji. High Commissioner dobio je odgovarajuće upute.

Palestinska vlada protiv arapskog memoranduma. Prema vijestima I. T. A.-e palestinska je vlada javnim proglasom zauzela oštro stajalište protiv memoranduma, koji su Arapi predali mandatarnoj komisiji. Proglas odbija nepravdne tužbe Arapa protiv vlade, a potpisao ga je zamjenik Samuela general Storrs.

Preko 15.000 posjetioca na izložbi zdravstvenog tjedna u Jerusolimu. Već mnogo nedjelja prave su se pripreve za veliku zdravstvenu kampanju u cijeloj Palestini. Plan kojeg je predložila Hadasa odobrila i potpomogla je vlada i druge korporacije. 17. novembra započela je kampanja i trajat će do konca mjeseca. Svrha je, da narod uputi u mjere protiv bolesti. U središtu ove priredbe je izložba u Jerusolimu, koju je otvorio High Commissioner i koju je posjetilo preko 15.000 osoba. Izložba prikazuje, kako se može i izvan kuće lako udovoljiti zahtjevima higijene. U svim gradovima i selima održana su predavanja o ovom problemu i podijeljena je odgovarajuća literatura. Keren Kajemet izložio je fotografije sa svojih antimalarijskih radova.

Institut za židovske znanosti. Poduzimlje se predradnje za otvorenje instituta za židovske znanosti u Jerusolimu na Hanuka. Konferencije univerziteta složila se u pitanju profesora, koji će se pozvati na predavanja u prvom semestru, a dr. Magnes je dobio nalog, da sve priredi.

Prema provizornom planu imat će institut slijedeće odjele: hebrejsko-aramijska filologija, arapska kultura i civilizacija, Talmud, arheološki studij Palestine, židovska historija, hebrejska literatura, socijologija, židovska filozofija.

Za svaki odio određen je po jedan profesor. U prvom će semestru držati predavanja slijedeći: Prof. M. L. Margolies, prof. Guttman i dr. Klein. Sa dva nova profesora sada se pregovara.

Institut, čija je glavna svrha i zadaća, da u zemlji poduzimlje naučna istraživanja i studije, otvorit će i pučke kurzeve kao i posebne zatvorene kurzeve. Svaki profesor pozvat će jednu grupu naučenjaka, koji su već objelodanili jedno ili više naučnih djela, da zajednički ili individualno i pod njegovim nadzorom rade na istraživanjima. Nekoji će profesor asistirati kod predavanja.

Za seminarske kurzeve primaju se studenti, koji hoće da nauče istraživačke metode i upotopune svoje znanje u kojoj specijalnoj struci. Studenti koji će se upisati u ove kurzeve, obvezuju se, da će redovito i po instrukcijama profesora sudjelovati u radu odčela. U okviru ovih kurzeva organizirat će se specijalni kurzevi za učitelje.

Osim ovih redovitih slušača mogu sa dozvolom profesora biti primljeni i studenti specijalne koje struke.

U drugom semestru držat će predavanja i Ch. N. Bjalik i dr. Leib.

Ponuda zemljišta umjesto novčanah primosa. Kolonija Hedera hoće da Keren Kajemetu dade zemljišta umjesto novčanog primosa. Ponudjeni komad graniči na posjed KKL u Hederu.

Promjena vrhovnog komesara u Siriji. General Weygand, dosadašnji vrhovni komesar Sirije pozvan je u ratno vijeće u Paris. Tek nedavno bio je u Palestini i vodio pregovore sa Herbertom Samuelom o saradnji obiju vlada. Na njegovo mjesto dolazi general Sarraail.

Keren Kajemet u Palestini. Prema izvještaju Keren Kajemeta u Palestini započeta je energična akcija pod parolom kupnje novih 100.000 dunama. U glavnim gradovima i kolonijama povećane su KKL-komisije i proširena propaganda. Od kontingenta od 15.000 funti preuzeo je Tel Aviv L 4000. Od ove je svote L 1200 osigurano mjesečnim primosima, a ista svota očekuje se iz škrabica.

I Jerusolim je preuzeo kontingent od L 4000. Sazvana je konferencija, da se nadju načini, kako će se namaknuti ova svota.

Izvoz meda iz Palestine. U godini 1923. izvezeno je iz Palestine cca 4000 kg meda u Englesku uz prosječnu cijenu od 12 funti po metr. centi. Ovogodišnja žetva procijenjuje se na 60.000 kg iz 4000 modernih košnica, što iznaša 15 kg po košnici.

Plan za jednu tvornicu makarona u Palestini. Pošto se mlada palestinska mlinska industrija veoma lijepo razvija, namjerava se sada pripojiti joj jednu tvornicu makarona. Treba napomenuti, da je u prošloj godini uvezeno za 5000 funti makarona u Palestinu.

Iz Jugoslavije PALESTINSKO PUTOVANJE.

Na naš poziv u «Židovu», do sada se prijavio veoma malen broj sudionika za jedno zajedničko putovanje u Palestinu u marlu 1925. Mi ćemo se stoga cirkularom obratiti na sve M. C. O., da u svojim mjestima šire ideju ovog putovanja i dadu svima, koji se interesiraju, potrebne informacije.

Polazno mjesto odredit će se prema broju sudionika iz pojedinih pokrajina Kraljevine i prema pogodnostima, koje ćemo eventualno dobiti od parobrodarskih društava u Trstu i Solunu.

Palestinski Ured u Trstu poslao nam je sljedeće informacije:

Parobrodarsko društvo »Lloyd Triestino« dat će prigodom Desah-putovanja u Palestinu popuste od 10—20 posto i to grupama sa najmanje 11 članova 10 posto, grupama sa najmanje 21 člana 15 posto, a grupama od 31 člana i više 20 posto popusta od normalne cijene, koje iznašaju za vožnju Trst—Aleksandria i natrag I. razred Lst. 70.—, II. razred Lst. 48.—, III. razred Lst. 28.—, IV. raz. Lst. 7.8.

Na temelju ovih i još nekih privatnih podataka sastavili smo proračune troškova putovanja, koji uostalom ovise o zahtjevima pojedinaca.

Iz pretpostavku da putuje grupa od 21 osoba, stajalo bi putovanje po osobi uključivo 2-dnevni boravak u Kairu i 14-dnevni boravak u Palestini: I. razredom na željeznici i parobrodu dinara 35—40.000, II. razredom 25—26.000. Putovanje III. razredom na željeznici i parobrodu uključivo 14-dnevni boravak u Palestini stajao bi po osobi dinara 15 hiljada, a putovanje III. razredom na željeznici i IV. raz. na parobrodu uključivo 21-dnevni boravak u Palestini dinara 10000.

Nastojat ćemo da pomoću Palestinskih Ureda i drugih interesiranih društava organiziramo putovanje jeftinije, pa ćemo rezultat naših pregovora pravovremeno javiti.

Istodobno javljamo našu molbu »Saveza židovskih mjernika i tehničara za izgradnju Palestine« u Beču, da isti savez priređuje u februaru 1925. naučno putovanje u Palestinu, Egipat i Siriju. Dan polaska je 5. februar iz Beča, a putovanje će trajati 37 dana. Broj sudionika je ograničen. Istaknuti industrijalci, koji hoće da prouče radne prilike na prednjem Orijentu sudjelovat će kod ovog putovanja. U vezi sa ovim putovanjem održat će se u Tel-Avivu I. židovski inžinierski kongres. Dismene prijave imaju se poslati na arhitekta ing. H. Sobelsohn, Wien III. Rechte Bahngasse 12, koji će dati sve informacije.

Palestinski Ured.

Iz sjednice Radnoga Odbora. U sjednici Radnoga Odbora od 3. o. mj. čitaju se dopisi mjesne organizacije u Subotici glede održanja velikog meetinga, koji se ima da održi 25. decembra, zatim članova S. O. koji najavljuju svoj dolazak na sjednicu S. O. Iza toga izvještuje Jehuda Altmann o radu Palestinskoga Ureda, te o obavijesti kolonizacionog departamenta cionističke Egzekutive u Palestini, kojom nam javlja, da nam je priposlao 5 certifikata za imigraciju halucim. O izvještaju o akciji za halučku farmu javlja novije rezultate, te ističe, da dosadašnji troškovi agitacije i sabiranja ne iznose niti 5% od ubrane svote, a oni će se kad unidu svi potpisani iznositi sniziti na 2%.

POVJERENICIMA KEREN KAJEMET LEJISRAEL!

Iz svih mjesta primamo upite za ovogodišnju Hanuka-akciju, koju provodimo pod geslom:

za našu koloniju.

Naročito velik interes vlada za nagradno natjecanje, kod kojega će se dijeliti razne nagrade, a među inima i »Biblija u ilustracijama« od Abela Panna.

Ponovno umoljavamo sve povjerenike da što bolje organiziraju ovu akciju, kojom se završuje prvo četvrtgodište našeg sabirnoga rada. Stoga treba da ovi povjerenici do konca mjeseca pripošaju sav ubrani novac, kako bi mogli pravovremeno sastaviti statistiku. Nastojte, da u ovoj statistici svako mjesto dodje pod rubrikom namaknutog kontingenta.

Uprava Keren Kajemeta.

Za halučku farmu. Prigodom večernje čajanke Literarnih Sastanaka u Zagrebu sakupljeno je za halučku farmu din. 400.—.

Iskaz šekalim i prinosa za 5684.

Mjesto	šekalim	Prinos
Banja Luka	77	1565
Beograd	853	11220
Bihać	22	415
Bijeljina	90	1860
Bitolj	740	2000
Bjelovar	79	610
Brčko	51	—
Brod n/S	99	2150
Čakovec	20	—
Daruvar	46	515
Debeljača	13	465
Djakovo	25	390
Doboj	12	—
Dubrovnik	35	590
Gilina	7	500
Gradačac	7	130
Grubišno polje	6	120
Hercegovac	5	210
Jajce	13	125
Karlovac	35	870
Koprivnica	40	1220
Kostajnica	7	200
Križevci	14	165
Ludbreg	10	150
Mitrovica	32	405
Kos. Mitrovica	9	—
Mostar	9	—
Našice	20	605
Niš	450	450
Nova Gradiška	300	495
Novi Sad	253	9385
Ogulin	14	210
Lipik	7	80
Pančevo	20	400
Požega	92	3380
Prijedor	16	465
Priština	30	450
Rogatica	10	245
Ruma	22	660
Sanskimost	20	290
Sarajevo	995	15270
Senta	68	2010
Skoplje	150	1000
Šatina	15	465
Sombor	50	130
Split	60	180
Stari Bečej	9	225
Subotica	86	—
Šabac	18	390
Travnik	28	220
Tuzla	60	150
Varaždin	27	810
Vel. Bečkerek	100	1600
Vinkovci	81	3060
Virovitica	3	—
Visoko	20	570
Višegrad	19	110
Vršac	117	3000
Vukovar	161	4045
Zemun	65	1770
Zenica	70	1390
Zavidović	34	1030
Zagreb	706	20400
Hitahdut šekalim	142	250

Do sad nisu obračunali i povratili šekelske blokove ove mjesne organizacije: Derventa, Osijek, Sisak, Zvornik.

Prof. Pazi Goldmann u Zagrebu. Nakon uspješnoga rada u Južnoj Srbiji i Beogradu, došao je i u naš grad g. prof. Pazi Goldmann, te je u srijedu,

dne 3. o. mj. održao u dvorani izraelitske bogoslovne općine predavanje na španskom jeziku o svome putu u Erec Jisraelu. Govornik daje pregled istorije Židova u Galuti i paralelu između života u Erec Jisraelu i galuti, a zatim opisuje pojedine kolonije i njihov razvoj, a naročito zasnosnim riječima crta rad naših halucim, koji doprinašaju najveće žrtve za obnovno djelo. — Predavanje ostavilo je dubok dojam na sve slušatelje.

Svečana služba božja. U ponedjeljak, dne 1. decembra, na dan proklamacije ujedinjenja Srba, Hrvata i Slovenaca, održala se u zagrebačkoj sinagozi svečana služba božja. Služba započela je s psalmom: »Min hamecar«, koju je kor uz solo nadkantora g. Josipa Rendia pjevao. U vrlo srdačnoj molitvi za kralja i domovinu molio je nadrabim g. dr. Hozea Jacobi za napredak i procvat države na sreću i blagostanje njezinih stanovnika. Iza toga pjevao je kor uz solo g. nadkantora psalam, na što je u odluljem govoru rabim g. dr. Gavro Schwarz razložio znamenovanje dana polazeći od riječi prorokovih o ujedinjenju plemena Jude i Izraela završivši svoja razlaganja molitvom, da ono, što je mukom, patnjama i borbama stvoreno bude na korist svih državljana. S »Uvenuhu jomar« pjevan po koru i g. nadkantora završila je ova lijepa služba božja.

Diskusijona večer u Židovskom Narodnom Društvu.

U četvrtak, dne 4. o. mj. održana je prva diskusijona večer. Nakon pozdrava potpredsjednika g. Eug. Berla, uzima riječ refrent g. dr. Aleksandar Licht, koji govori o Jewish Agency-u. Govornik sistematski prikazuje postanak Jewish Agency, njezin pravni karakter i mogućnost djelovanja kao savjetodavnog organa palestinske uprave te naglašuje, da je mogla naročito na ekonomskom polju postići zamašnih rezultata, da je raspolagala dostatnim finansijskim sredstvima. Ali tome na žalost nije tako bilo. Mi ni iz daleka nismo bili kadri da namaknemo Keren Hajesodom onu svotu, koja je bila zamišljena, što više, bilo je teško uzdržavati ono, što je već stvoreno. Nastalo je razočaranje. Istočno židovstvo bilo je ekonomski i organizatorno uništeno, a tamo, gdje su prilike sredjenije, nije bilo dostatne poštivnosti. U oči ove situacije nastala je ideja o proširenju Jewish Agency-a. Weizmann polazio je sa stajališta nužde. Palestina treba hitne pomoći. Jewish Agency imao bi se proširiti na taj način, da ustupe organizacije, koje imaju interesa na izgradnji Erec Jisraela. Prigovara se tome, da to nije demokratski, da bi to bilo skućenje cionističke organizacije u budžetnom pitanju i u provadjanju njezinih intencija i da jedan dio članova Jewish Agency ne bi bio nikome odgovoran. Ako se već hoće proširiti Jewish Agency imalo bi to uslijediti putem općih izbora. Ali bez obzira, što opći židovski kongres nije moguć, ne bi bio u interesu obnovnog rada. Treba samo pomisliti na to, da bi u ovakovim izborima učestvovala Aguda, koja je upravo izdajnički postupala prema obnovnom djelu i njoj slične organizacije. Kraj toga ne smije da se pušta s vida i to, da bi kod općih izbora cionistička organizacija sasvim bila potisnuta. Danas znamo, da će se Jewish Agency sastojati iz 50% cionista i 50% zastupnika drugih organizacija, među njima i Keren Hajesod darovateja tako, da će i od njih jedan dio biti cionisti, a predsjednik cionističke organizacije bit će predsjednik Jewish Agency-a. Garancije nam pruža samo Weizmannov prijedlog, jer će samo takav sastav Jewish Agency-a raditi u smislu ključaka cionističkoga kongresa. Napokon, što bi necioniste mogle mijenjati na djelu izgradnje Erec Jisraela? Amerikanci su i do sad pokazali ne samo velik interes, već su doprinašali najveće materijalne žrtve. Ako će oni tražiti da se uvede komercijalni sistem i da se odijeli kulturni rad od ekonomskog, ne će to možda biti na štetu obnovnog dje'a. Uvjeren je, da će se na taj način osigurati brži i sigurniji tempo izgradnje Erec Jisraela.

U debati se većina govornika slaže s referentom, te ističu, da će Palestina biti onakova, kao što će htjeti najaktivniji i najvitalniji dio palestinskog pučanstva, a to su židovski radnici. Protivno stajalište zastupao je g. Lav Stern, koji smatra preuranjenim pitanje proširenja Jewish Agency-a, jer ne vidi prednosti, što ih dobijemo za pravo, koje dajemo necionistima. Dr. Licht u završnoj riječi reflektira na izvode pojedinih govornika, te ističe, da ima samo 2 načina za pro-

širenje Jewish Agency-a i to: demokratski putem izbora na sveopćem kongresu i da se u Jewish Agency primaju zastupnici raznih korporacija. S teoretskog gledišta je svjetski kongres najispravniji, ali onda cionistička organizacija ne bi imala gotovo nikakav upliv. Na proširenje u drugom smislu goni nas unutrašnja nužda. Ali samo tako moći će se provesti izgradnja Erec Jisraela.

Hebraizacija u Zagrebu. U ponedjeljak uveče bio je dogovor zbog rasporedbe hebrejskih kurzeva. U punoj sobi Talmud-Tore otvorio je dogovor zbog nenazočnosti referenta za hebraizaciju Avrama Albaharija (Pa'motićeve 16, menza) Cvi Rothmüller, koji kratko pozdravlja omladinu i učitelja g. Šlomo Goldberga te izriče nadu, da će ovaj puta ozbiljna volja omladine svladati i financijalne zapreke i teškoće učenja, pa će nam uspjeti, da održimo hebrejske kurzeve i dodjemo do pozitivnih rezultata.

Iza toga se raspoređuje kurzevi pa su osnovana dosad 3 početna tečaja (1. za akademičare i starije srednjoškole; 2. za ženske početnike uveče; 3. za srednjoškole ujutro), 1 napredni tečaj, dok hebrejski hug nastavlja rad pod vodstvom g. Goldberga. Naskoro će se osnovati još ovi kurzevi: srednjoškolski i činovnički uveče; nižeškolski poslije podne i nižeškolske poslije podne.

Propagandno sjelo i čajanka Literarnih Sastanaka. Nedjelju 30. XI. upotrijebili su Literarni Sastanci Zagrebačke Židovske Omladine za propagandni dan. Poslije podne priredjeno je sjelo u vijećnici, dok se uveče sastala omladina na čajanci u menzi. Na te priredbe bila je pozvana čitava omladina zagrebačkoga okruga (omladinska udruženja, organizirana u S. Ž. O. U., razdijeljena su na 5 okruga). Tom je prilikom bio sazvan i dogovor delegata zagr. okruga, koji je imao da vijeća o najaktuelnijim pitanjima S. Ž. O. U., napose o S. Vijeću i okružnoj konferenciji. Poslije podne se skupila omladina u vijećnici na sjelu, gdje se čitao »Rad« (Literarni Sastanci pišu beletrističke radnje članova u posebnu knjigu, koja se zove »Rad«), recitirale dvije Krležine pjesme, čitala prevedena novela H. Blumenthala »Iz onoga svijeta«, deklamirala pjesma »Kako umire Židov!« (neukusno sastavljena prema pjesmi »Kako umire Dalmatinac!«) i pjevale neke židovske pjesme. Osim tih pjesama, koje je pjevao Oskar Fischer uz pratnju Branka Kreča (obadvojica Judeja, Zagreb) i nije bilo točke, koja bi imala mjesta u programu propagandnoga sijela. (»Rad« je donio svega dva slaba pjesnička prvijenca i jednu novelu.)

Na večer je menza bila prepuna, a da bi se moglo razviti pravo raspoloženje, a bilo je dosta malo onakvih gostiju, koji dolaze u obzir, kao članovi Literarnih Sastanaka. Uopće nam se čini čudnim, da literarno društvo poaže kod propagande veću važnost na priredbu čajanke, nego na program sijela, a kad to već čini, onda bi moralo paziti, da na čajanku dodju u prvom redu oni, zbog kojih je priredjena, a onda tek drugi, kojih se čitavo židovstvo sastoji u pohadanju čajanka.

Na čajanci se skupilo 400 Din. za halučku farmu.

Dobrotvorna akademija zagrebačke izraelske ferijalne kolonije. Izraelska ferijalna kolonija priredjivala je do sad u svoje svrhe niz dobrotvornih zabava, koje su stekle sveopće priznanje. Sad kanj ovo društvo jednom dobrotvornom akademijom pružiti posjetiocima čisto umjetnički užitek, koji je zajamčen sudjelovanjem naših omiljenih domaćih umjetnika: operne pjevačice Marte Pospišil, pijanistice Antonije Geiger-Eichhorn, čelistice Marije Lažanski, vijolinistice Mičike Schön, harfistice Slave Ho'ub, pitomice glumačke škole Katarine Berndorfer, maistora na orguljama prof. F. Dugana, g. Žige Hirschlera i

člana narodnoga kazališta Josipa Papića. Akademika. Ako udruženja ne jave do 15. XII. broj eksemplara, Radni će Odbor poslati igrokaz prema svojoj procjeni. Umoljavaju se društva, da R. O-u pošalju opis, tekst i glazbu svih programnih točaka, koje nijesu poslane od R. O-a, kako bi u arhivu ostalo materijala za drugu godinu.

Roč za prijavu saveznih članova istječe 10. decembra, za uplatu savezne članarine 15. decembra.

Radni Odbor Saveza Žid. Oml. Udruženja (Zagreb, Ilica 31, III. kat).

Židovsko narodno akademsko društvo »Judeja« u Zagrebu. U četvrtak, 27. novembra o. g. održano je redovito društveno sjelo, na kojemu je h. Oto Zentner, stud. iur., držao predavanje o temi »Kulturni ili politički centar? (Ahad Haam)«. Predavač prikazao nam je jasno postanak i razvitak ideje kulturnog cionizma, a napose je govorio o njenu osnivaču Ahad Haamu, koji je tražeći u Palestini utočište ne za Židove, nego za židovstvo, za sadržaj Židova, došao do ideje kulturnoga, duševnoga centra, što će svojim zrakama oploditi i povezati rasijano galutsko židovstvo.

Nakon predavanja razvila se diskusija, u kojoj su sudjelovali h. A. Sonnenfeld, Cvi Rothmüller i Moše Schweiger. Napose je h. Cvi Rothmüller, baveći se opširnije samom temom predavanja, iznio neke novije probleme modernoga židovstva.

Svečana hanuka akademija. Židovsko gombalačko i sportsko društvo »Makabi« priredjuje u nedjelju, 21. o. mj., u dvorani Sokola I. (Bogovićeve ulica 7), svečanu hanuka akademiju.

Na rasporedu je 12 točaka iz područja najmodernije gimnastike, te će, po svim znacima, biti to jedna od najboljih priredbi Makabijevih.

Izvođači su sastavi M. Jankovića, Očeunška, Erbena i Majerova »Historija židovstva« — simbolička devetka.

Kako je broj sjedala u dvorani vrlo ograničen — oko 500 — prodavat će se ulaznice jedino u pretprodaji.

IZ SAVEZA ŽIDOVSKIH OMLADINSKIH UDRUŽENJA.

Konferencija okruga. Radni je Odbor zaključio, da se koncem decembra ili početkom januara održe okružne konferencije, pa se u tu svrhu već obratio na vodstva pojedinih okruga odnosno na neka udruženja glede priredbe okružnih konferencija, te će savezna udruženja od tih udruženja odnosno vodstva okruga dobiti podrobnije upute. Dnevni red okružnih konferencija bio bi u glavnom ovaj: 1. referat o stanju u Savezu; 2. izvještaj okružnih sav. udruženja; 3. okružni rad (zajednički rad i potpomaganje, zajedničke priredbe, propaganda u mjestima okruga, gdje nema sav. udruženja i intenziviranje postojećih udruženja); 4. prijedlozi R. O.-u; 5. izbor okružnog vodstva i 6. eventualije.

Propaganda za vrijeme božićnih praznika. R. O. sprema za božićne praznike propagandnu akciju. Pozivlju se sva savezna udruženja, da odmah jave R. O-u, treba li da ih pohodi izaslanik R. O-a. Ujedno se umoljavaju svi savezni članovi, da se stave na raspolaganje R. O-u, kako bi se ta akcija mogla što bolje provesti.

Hanuka priredba. Upozoravaju se sav. udruženja, da izvještaj o programu te o moralnom i financijalnom uspjehu ima da najkasnije nedjelju dana iza priredbe stigne R. O-u. Sav materijal koji je R. O. mogao nabaviti, već je razaslan. Udruženja imaju da odmah jave, koliko trebaju eksemplara diečega igrokaza »Božić i Hanuka«, koji će se uz cijenu od 5 dinara prodavati bilo na samim hanuka-priredbama, bilo izvan njih na Ha-

»Gideon«. Izašao je dvobroj (1. i 2. VI. god.) glasila naše omladine bogatijim sadržajem i u povećanom formatu s umjetničkim prilogom. Iza kratke uvodne riječi slijedi članak »Prošlost i budućnost« od najjačeg cionističkog publiciste Ahad Haama. Cvi Rothmüller donša historijsku crticu »Nehemijina sisah-tija«. Iz vanrednog mjesečnika »Der Jude« preveden je opis komunističkog naselja u Emeku »Kod komunista u En Harodu« od A. Maurübera. Jona Avni osvrće se na aktuelne socijalne probleme. O narodnom našem pjesniku H. N. Bjaliku piše C. Rothmüller studiju. Kratku impresiju o Mikelandelovu Mojsiji piše H. Hochsinger. U prijevodu od C. Rothmüllera slijedi 5 pjesama Bjalika i na to originalna novela Jichaka Goldsteina »Reb Mošo«. Iz poznatog romana Jakoba Wassermanna »Die Juden von Zirndorf« izvadjena je jedna scena. Nižu se rubrike: Židovski Svijet, Židovska Omladina, Bilješke i Književne Vijesti. — U slijedećem broju opširnije ćemo se osvrnuti na ovaj broj.

Pretplate za Jugoslaviju godišnje 60 din., polugodišnje 30 din., četvrtgodišnje 15 din., za inozemstvo 72, 36 i 18 din. — Cijena pojedinog broja 6 dinara.

PRIČE ZA ŽIDOVSKU DJECU.

Uprava Keren Kajemet Lejisrael u Zagrebu izdala je ovu knjigu, koja je pored lijepoga sadržaja i vrlo lijepo opremljena. Knjiga se može dobiti kod uprave uz CIJENU OD DIN 25.—. Pošto zaliha nije velika, upozorujemo reflektante, da odmah naruče ovu knjigu, jer se kasnije narudžbe ne će moći uvažiti.

VREĆE

iz jute, tekstilita i papira nove i upotrebljene u svim dimenzijama za brašno, posije, ugalj i t. d., dobiju se najjeftinije kod tvrtke

SCHOTTEN I DRUG

Urboveva 13 ZAGREB Telefon 10-65

Kupujemo sve vrste upotrebljenih vreća uz najveću dnevnu cijenu —

Zavod za posuđivanje nepremovnih posjava

10-dnevna reklamna prodaja jesenskih i zimskih cipela!

uz najniže cijene, bez konkurencije, prodajemo dok zaliha traje:

muške crne Boxcalf cipele	Din. 250.—, 260.—
„ „ 1-a Boxcalf cipele, shimy	„ 285.—, 300.—
„ „ 1-a „ i ševro cipele	„ 330.—, 350.—
„ „ 1-a „ i „ shimy	„ 380.—, 393.—
muške žute 1-a Boxcalf i ševro cipele	„ 410.—, 430.—
ženske crne 1-a Fox i ševro visoke cipele	Din. 295.—
„ „ 1-a „ „ shimy	„ 420.—

Ženske crne razne Box i ševro cipele sa špangom počam od Din 225.— i t. d. i t. d.

Samo prvovrsna šivana roba.

Osim toga bogati izbor kućnih cipela uz cijenu od Din. 55, 63, 75., Ne propustite razgledati naše izloge i uvjeriti se, da nigdje ne možete bolje i jeftinije kupiti.

ŠANDOR EBENŠPANGER, ZAGREB ILICA BROJ 2.

ISIDOR I RIZA FRANK javljaju rascviljenog srca u svoje ime kao i u ime svoje djece i cijele obitelji, da im je nesmiljena sudbina na grozan način u cvijetu mladosti ugrabila njihovu nezaboravnu premilu kćerku odnosno sestru

NADU

koja je dne 27. novembra 1924. u 3 sata posl. podne sahranjena na Mirogoju na vječni počinak.

POČIVALA U MIRU!

ZAGREB, dne 28. novembra 1294.

MOLI SE ZA TIHU SUĆUT!

SIMON WACHS
ZAGREB, NIKOLIĆEVA UL. BR. 12.

Preuzimlje sve
tapetarske radnje
uz solidnu izradbu i umjerene cijene.

J. B. SOELLNERS Nachf. A. G.
REISSZEUGFABRIK
NÜRNBERG

Glavno zastupstvo za kraljevinu S. H. S.
Dioničarsko društvo
„MERKUR“
veletrgovina i konfekcija papira
ZAGREB, Ilica 31. Telef. 17-93.

Otvorenje

כשר — restauracije „KARMEL“
u prostorijama prijašnje restauracije „Anđela“,
Petrijska ulica 26.
Solidna i dobra podvorba, vazda svježa i dobra kuhinja.
Abonenti dobivaju popust.
Za obilnu posjetu molim
Restauracija „KARMEL“

Nosite radi njihovih mnogih prednosti

Kaučuk pete i potplate.

STAKLANA

BRAĆA GROSS

ILICA 84. ZAGREB Telefon 12-27.

Veletrgovina stakla porculana i kuhinjskog pribora.

Najjeftinije vrelo za nabavu:

Svih vrsti stakla
Porculana
Svjetiljaka
Ogledala
Okvira
Staklenih ploča
Raznog kuhinjskog pribora

NA MALO I VELIKO

Najveći izbor letvica za okvire.
Vlastita radiona okvira za slike i ogledala.

„M A C H E R“

Agentura za prodaju kuća i zemljišta.
Berislavićeva 4. - ZAGREB - Telefon 16-67.

Industrijalci, Banke-Bankari, Dioničarska društva, Amerikanci, advokati, lekari, senzali, trgovci, veliki i mali posjednici najprije, najlakše, najbrže, najjeftinije, najuspješnije možete kupiti-prodati kuće, vile, vinograde, gradilišta zemljišta, veleposjede, ako se obratite na opšte sa svog dorog glasa poznatu koncesioniranu i sudbeno protokoliranu tvrtku „MACHER“

Prva hrvatska veletrgovina željeza i
željezne robe

Ferdo Hirschl k. d.

Jelačićev trg 13 ZAGREB Telefon br. 279
Poslovnica: Petrijska ulica broj 4

Preporuča svoje bogato skladište željezne robe, posudja, gospodarskih strojeva, kućnih uređaja, te sve vrste građevnih potrebitina. Solidna roba, brza posluga, cijene umjerene.

P A M U K

sve vrsti i
u svim brojevima

Žuti — bijeli — farbani

A. ROMANO

ZAGREB,

Boškovićeve ulica broj 15

Brzjavni: DIANA Telefon broj 23-66

M O L I N O

žutica platno

šifoni

vata (za poplune)

Centralna Banka za Trgovinu, Obrt i Industriju d. d.
Zagreb

Jelačićev trg broj 4 (vlastita palača)
Dionička glavnica: Din. 80,000.000.—
Brzjavni: Centrobanka.

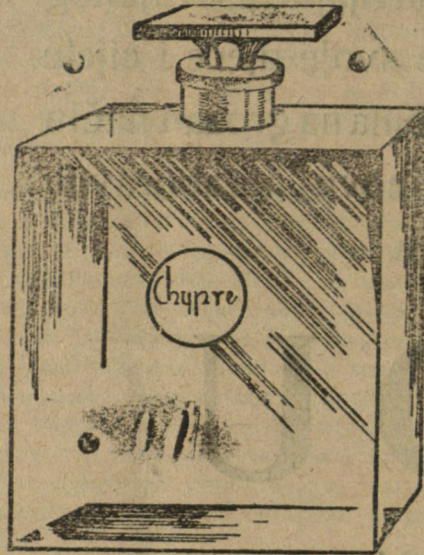
Telef.: Devizni odio: 3-07, 10-77, 13-33;
noćna služba: 7-78; mjenjačnica: 5-56;
kućna cen.: 2-85, 7-13, 7-96, 11-94, i 12-23.

Podružnice: Brod n/S., Djakovo, Ivanec, Karlovac, Klanjec, Krapina, Koprivnica, Maribor, Novi-Sad, Požega, Ruma, Varaždin i Vel. Trgovište. — Afilirani zavodi: u svim većim trgovačkim središtima Jugoslavije — Izravne veze: sa prvorazrednim bankama u cijeloj Europi i Americi.

Prima uloške na knjižice i na tekući račun uz najkulantniji kamatnjak — Eskomptira mjenice i devize — Financira i osniva obrtnička, trgovačka i industrijalna poduzeća — Kupuje i prodaje valute, devize vrijednosne papire. — Burzovne naloge obavlja kulantno i točno — Izdaje čekove i kreditna pisma, te obavlja isplate na temelju akreditiva na sva tu- i inozemna mjesta.

Božićni nagradni natječaj.

300 nagrada
u vrednosti od
1,000.000
Dinara

300 nagrada
u vrednosti od
1,000.000
Dinara

Nagrade:

1	1	novi Torino Fiat auto za 6 osoba
2	1	» Torino Fiat auto za 4 osobe (Tip. 501)
3	1	» kompl. spavaća soba sa 2 kreveta iz trešnjevog drveta Fabrike Bothe i Ehrman, Zagreb
4	1	» kompletna jedaća soba iz hrastovine Fabrike Bothe i Ehrman, Zagreb
5	1	» kompletna pisaća soba (Herrenzimmer) iz hrastovine Fabrike Bothe i Ehrman, Zagreb
6	1	» Ehrbar glasovir (Salonflügel)
7	1	» klubgarnitura iz kože
8	1	» motorni kotač 5 HP.
9	1	» veliki perzijski sag (Afganistan)
10	1	» pisaci stroj Underwood
11—12	2	» ženska uređena toaletna putna kovčega iz kože
13—14	2	» manja motorna kotača
15—16	2	» Singer šivaća stroja
17—18	2	» pianina
19—25	2	» kuhinjska kompl. uređaja
21—25	5	» porcelanskih servica kompl. za 12 osoba
26—30	5	» gramofona svaki sa 10 najnovijih Shymmi ploča
31—35	5	» fotografskih aparata
36—40	5	» velikih kufera za putnu prtljagu
41—41	5	» velikih lusteri iz mjedi za elektriku
46—50	5	» perzijskih sagova (Shirvan ili slično)
51—55	5	» ženskih toaletnih uređaja iz kristalnog stakla
56—60	5	» velikih Gardinjera iz kristalnog stakla
61—65	5	» vaza iz kristalnog stakla
66—70	5	» naslonjača presvučenih sa Gobelin suknom
71—80	10	» velikih ručnih kovčega iz kože
81—90	10	» manjih ručnih kovčega iz kože
91—100	10	» zlatnih ženskih satova na narukvici
101—110	10	» muških zlatnih satova
111—120	10	» porcelanskih servica za 6 osoba
121—130	10	» porcelanskih servica za 6 osoba
131—140	10	» bicikla
141—150	10	» stojećih lampa za elektriku
151—160	10	» pirotskih čilima
161—170	10	» porcelanskih servica za crnu kavu za 6 osoba
171—190	10	» srebrnih doza za cigarete
191—210	20	» muških zlatnih lanaca za uru
211—240	30	» muških Portefeuillea iz kože
270—300	»	» ženskih ridicula iz kože

Vodeći računa o današnjim teškim ekonomskim prilikama u kojima je novo osnovanim firmama moguće sa svojim ma i kako dobrim produktima u javnosti prodrijeti i boriti se sa velikom konkurencijom, kušamo na taj reklamni način upoznati širu publiku sa našim prvorazrednim parfumima, koji su pravljeni po stručnjacima i po najnovijim francuskim metodama. Ta nama ne treba uvažiti parfumeriju iz inostranstva, kad možemo i u našoj zemlji to isto postići. U tu reklamnu svrhu raspisujem slijedeći natječaj sa gore navedenim nagradama, koje su podjedno najprikladniji božićni darovi.

I. Zadatak:

- Iz slijedećih slogova sastavi četiri riječi niže označenog sadržaja:
A — ta — nav — I — dam — me — Du — ri — li — A — ja — ka —
- (A — — — — —) Prekomorski dio svijeta (Kontinent).
 - (I — — — — —) Država na Jadranskom moru.
 - (D — — — — —) Najveća rijeka Jugoslavije.
 - (A — — — — —) Prvi čovjek svijeta (po bibliji).

II. Uslovi za natječaj

- Natjecati se može svaki tu- i inozemac.
- Svaki natjecatelj mora riješiti zadatak tačke I. i rješenje poslati u zatvorenoj kuverti rekomandiranim pismom na jednu od niže navedenih adresa, uz naznaku »Nagradni natječaj« na samoj kuverti.
- Taj dopis imade osim rješenja sadržavati ime i prezime kao i tačnu adresu natjecatelja.
- Svaki natjecatelj je podjedno kupac jedne boce parfuma našeg proizvoda, te imade u tu svrhu priložiti pismu, ili poslati poštanskom doznanicom na niže navedenu adresu iznos od Din. 60.— (nikako u poštanskim markama ili bilezima).
- U ovu reklamnu svrhu stavljamo za sada u promet 5 vrsti prvora- rednih parfuma i to: Chypre, Jockey Club, Mon caprice, Prince of Wales i Ylang-Ylang, te imade svaki natjecatelj naznačiti, koja od ovih vrsta da mu se pošalje.

III. Općenite ustanove

- Natječaj počimlje sa 20. Oktobrom t. g., a svršava na 23. Decembra t. g., te imadu listovi sa rješenjem i novčane pošiljke najkasnije do tog termina stići na jednu od niže navedenih adresa. — Rješenja, koja stignu poslije 23. Decembra ne uzimaju se u obzir.
- Svako ispravno rješenje dobiva tekuci broj, koji će se brojevi stran- kama zajedno sa parfumom priposlati, te se na badnjak 24. Decembra obavlja vučenje u prisustvu i kancelariji javnog bilježnika Milana Mihaljinca u Zagrebu, te će se rezultat vučenja u roku od 8 dana objaviti novinama, svaki dobitnik osim toga pismeno, a dobitnici prvih 10 nagrada i brzojavno. Onaj čije rješenje nije ispravno, ili pako od koga nije iznos od Din. 60.— prispio, ne sudjeluje kod žrijebanja, no u koliko je iznos od Din 60.— uplaćen, poslat će mu se naručeni parfum, i bez obzira na okolnost da li je zagonetka zlo ili dobro rije- šena. Nagrade dijelit će se dobitnicima 8 dana nakon vučenja. Baza ovog nagradnog natjecanja je 60.000, te se broj nagrada za slučaj ma- njeg broja učesnika srazmjerno snizuje po broju i vrijednosti. Svaki pojedinac može da sudjelue s onoliko brojeva, koliko je boćica par- fuma naručio.
- Naručene boćice parfuma šalju se natjecateljima sa plaćenom poštarinom.
- Svaki natjecatelj izjavljuje se sa gornjim uslovima sporazuman.
- Listovi sa rješenjem kao i novčane pošiljke imadu se slati na: Kr. jav- nog bilježnika Milana Mihaljinca, Zagreb, Frankopanska ul. 1, ili na adresu firme.
Zagreb, dne 19. oktobra 1924.

„AIDA“ proizvodnja parfumerija Zagreb, B-cesta 19-a

„ADRIJA“

opšte osiguravajuće društvo

Ravnateljstvo za Hrvatsku, Slavoniju, Medjumurje i Sloveniju;
Zagreb, Nikolićeva ulica broj 14. — Telefon broj 20-88.

Vrši pod najpovoljnijim uslovima sve vrsti osiguranja i to:

Osiguranje života na slučaj smrti, doživljenja, miraza ženskoj i kapitala muškoj deci, penzije, rente, kombinovano: miraz i školovanje dece, odnosno nji- hovo izdržavanje do punoletstva i narodno osiguranje bez lekarskog pregleda.

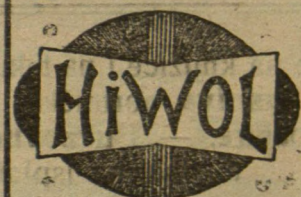
Osiguranje protiv požara;
Osiguranje imovine protiv kradje;
Osiguranje stakla protiv loma;
Osiguranje protiv tuče;
Osiguranje transporta.

APSOLVENT

jednog franceskog sveučilišta za fran- ceski jezik i literaturu, u Zagrebu, preporuča se kao učitelj franceskog jezika i literature.

Upiti na administraciju našeg lista.

„MIRIS“

tvornica običnog i toaletnog sapuna
Bjelovar